

LBRIS

We know
books

Paul Sârbu

**POVESTIRI
DIN DELTA DUNĂRII**

Vol. II

Hoffman

„Poeme”, Ed. Macarie, 1994
„Poeme alese”, Ed. Macarie, 1996
„Povestiri din Delta Dunării”, Ed. Eminescu, 1997
„Moartea în Delta” (povestiri), Ed. Ex Ponto, 2002
„Samka” (roman), Ed. Criterion Publishing, USA, 2003
„Dincolo de lume” (roman), Ed. Ex Ponto, 2008
101 poeme, Ed. Biodova, 2011
Noaptea cailor sălbatici (povestiri), Ed. Ex Ponto, 2013
Vremea chiropterelor, roman, Ed. Ex Ponto
Raze postume, poeme, Ed. Ex Ponto, 2014
Amurg păgân (roman), Ed. Tracus Arte, 2015
Plauri sub stele (roman), Ed. Tracus Arte, 2016
Noi povestiri din Delta Dunării, Ed. Tracus Arte,
2017
Amintirile unui salcâm desfrunzit, poeme, Ed. Tra-
cus Arte, 2018
Șacalii, roman, Ed. Tracus Arte, 2020

Reeditări:

POEME, Editura TIPOMOLDOVA, colecția OPERA
OMNIA, Poezie contemporană, 2014
NOAPTEA CAILOR SĂLBATICI, Editura TI-
POMOLDOVA, colecția OPERA OMNIA, Proza
scurtă contemporană, 2014
SAMKA, DINCOLO DE LUME, VREMEA CHI-
ROPTERELOR, Editura TIPOMOLDOVA, colecția
OPERA OMNIA, Romanul de azi, 2014)

CUPRINS

Răzbunarea Pelicanilor / 5
Braconaj în Deltă / 20
Procrearea / 34
Păianjenii / 48
Casa / 57
Riscurile meseriei / 79
Legea beției / 98
sau / 98
„Moare băiatul!” / 98
Luminița / 110
Masa / 122
Nunta / 125
Cațaveica / 137
Vidma / 147
„Poprirea” / 156
Fântâna / 169
Răsplata / 177
Flacăra vie / 186
Furtuna / 193
Ia cu totul!... / 200
La prohibiție / 212
„Matca” / 218

Argintul Viu / 223

Taina / 230

Cocioaba / 233

În „raiul” Deltei / 239

Mâna vrăjitoarei moarte / 247

Sarmalele otrăvite / 255

Secretul / 258

Așa a fost soarta!... / 265

„Urâtul” / 274

Strigoii / 279

Gheboasa / 291

De același autor / 298

Colecția

JURNALUL CĂRȚILOR ESENȚIALE

- 1 / Adolf de Herz / Încurcă lume
- 2 / Alexandru Vlahuță / România pitorească
- 3 / Alexandru Vlahuță / Dan
- 4 / Alexandru Vlahuță / Din trecutul nostru
- 5 / Anton Holban / O moarte care nu dovedește nimic
- 6 / Anton Holban / Parada dascălilor, Romanul lui Mirel
- 7 / Anton Holban / Teatru
- 8 / Anton Holban / Jocurile Daniei
- 9 / Anton Holban / Preludiu sentimental
- 10 / Anton Holban / Oameni feluriți
- 11 / Anton Holban / Ioana
- 12 / Aureliu Goci / Magistrul și discipolii
- 13 / Barbu Ștefănescu Delavrancea / Sultânica
- 14 / Barbu Ștefănescu Delavrancea / Hagii Tudose. Povestiri
- 15 / Barbu Ștefănescu Delavrancea / Neghiniță. Basme și povestiri
- 16 / Barbu Ștefănescu Delavrancea / Parazitii. Nuvele
- 17 / Barbu Ștefănescu Delavrancea / Trilogia Moldovei
- 18 / Barbu Ștefănescu Delavrancea / Apus de soare
- 19 / Barbu Ștefănescu Delavrancea / Viforul
- 20 / Barbu Ștefănescu Delavrancea / Luceafărul
- 21 / Bucura Dumbravă / Haiducul
- 22 / Bucura Dumbravă / Pandurul
- 23 / Carol Ardeleanu / Diplomatul, tăbăcarul și actrița
- 24 / Carol Ardeleanu / Casa cu fete
- 25 / Carol Ardeleanu / Am ucis pe Dumnezeu
- 26 / Cassian Maria Spiridon / Eminescu, ziarist politic
- 27 / Cella Serghi / Pânza de păianjen
- 28 / Cella Serghi / Pe firul de păianjen al memoriei
- 29 / Cella Serghi / Gențiane
- 30 / Cella Serghi / Iubiri paralele
- 31 / Cella Serghi / Această dulce povară, tinerețea
- 32 / Cella Serghi / Mirona
- 33 / Cezar Petrescu / Oraș patriarhal
- 34 / Cezar Petrescu / Dumineca orbului
- 35 / Cezar Petrescu / Baletul mecanic
- 36 / Cezar Petrescu / Greta Garbo
- 37 / Cezar Petrescu / Carlton
- 38 / Cezar Petrescu / Calea Victoriei

LBRIS

We know
books

Design: Hoffman Design
Print: Hoffman Print
Coperți: Paul Sârbu
Copertă: Adrian Timar

ADVERTISEMENT!

„...ce asemănare cu realitatea este întâmplătoare!”

Paul Sârbu
Editura Hoffman, 2023, pentru prezenta ediție.

„...astă carte este protejată prin Copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi tipărită, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea în dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, reproducerea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea de stocare a informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă încălcarea a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și pot atrage sancțiuni penale și/sau civile în conformitate cu legile în vigoare.”

EDITURA HOFFMAN SRL
0740.984.910
contact@editurahoffman.ro
www.EdituraHoffman.ro

scrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
HOFFMAN, PAUL
Investiri din Delta Dunării / Paul Sârbu. -
București: Editura Hoffman, 2023
1 vol.
ISBN 978-606-46-1947-1
Vol. 2. - 2023. - ISBN 978-606-46-1950-1

135.1

RĂZBUNAREA PELICANILOR

Mitea Zenovei ura pelicanii.

Lucrase pe vremuri ca „paznic la pelicani” și „își făcuse bine meseria”. Deși puțini pescari reușeau să reziste în coloniile de pelicani: majoritatea vomitau, „își vărsau mațele” din pricina peștelui stricat de pe maluri și a dejecțiilor cu miros fetid ce putrezesc totul în jur. Era o duhoare greu de suportat! „Împutite păsări!...” bombănea el mereu!...

Pelicanii erau organizați: jumătate din ei rămâneau în colonii să clocească gămeșile de ouă învelite-n nămol, să le păzească de diferiți dăunători care le spărgeau și le mâncau - ciorile, îndeosebi! - iar cealaltă jumătate pleca să se hrănească și să captureze pește pentru pui... Făceau cu rândul, bărbătuși și femele...

În coloniile de la Buhaiova-Hrețișka-Babinci din Delta Dunării, peștele era adunat în gămeși, pe jos, „după mărimea pelicanului”, pește mic pentru pui, pește mijlociu pentru pelicanii tineri și pești mari, de toate felurile - știuci, crapi, somni, șalăi - pentru pelicanii comuni mari. Și totul „zduhnea”, pretutindeni erau numai miesme fetide, nu putea oricine să înainteze în mijlocul coloniilor, cu mii și mii de pelicani comuni și creți!...

Doar Mitea Zenovei, Zaharia Butâlnkin și Zarnica Hucan, care lucrau în trei schimburi, de pază, fuseseră aleși, ceilalți „se îngălbeneau la față, vomitau de-și întorceau macul pe dos și-i pălea durerea de cap”.

Primăvara, mai întâi venea în recunoaștere „Tartorul” canilor, după cincisprezece martie, vizita locurile, ca să fie pericole, constata dacă timpul era bun. Apoi, după două săptămâni, se întorcea cu „escadrilele” de câte trei-pasute de pelicani fiecare, adică vreo două sute de perechi care se așezau peste plauri și maluri, cuibărind, construind cuiburi noroioase.

Când se întorceau, stuful verde, nou răsărit răzbătea printre firele uscate, de anul trecut, iar primii nuferi care se înaltau erau de un alb atât de pur și intens, încât străluceau precum soarele la amiază! Mățișorii de salcie, gălbui și cărămizii de portocalii, arătau că temperatura crescuse peste douăzeci de grade!...

„Tartorul” niciodată nu părăsea colonia. El nu pleca să caute hrană, ca ceilalți. Acesta supraveghea și cerceta necontenit dacă sunt condiții bune de cuibărit și supraviețuit, că până până până vreun pericol, căci, în aceste cazuri, își lua cuibul și se muta în alte locuri, mai primitoare...

Cei care plecau să aducă hrană se întorceau cu scrum, cu cârpi, lini, tot felul de pește adus de la Dunăre, de canalele și gârlele Deltei sau chiar din mare...

„Paznicii” aveau tot felul de îndeletniciri: „colectau” ouă de pelicani, care erau ușor de prins în plase sau chiar cu cârpi, și îi „livrau”, după ordinele primite, în diferite țări: România, Germania, Belgia, după cum aveau contracte; sau cârpi, sau crotalii”, adică niște inele din aluminiu cu numere care erau înregistrate vârsta, locul etc. Cândva prinseseră

un pescăruș de peste o sută de ani care fusese înregistrat la Moskova, în 1880.

Veneau cercetători care filmau, din adăposturi bine camuflate în stufărișuri, întreaga activitate a pelicanilor, cum cuibăresc, cum se hrănesc, cum se organizează... Aceștia aveau „pontoane dormitoare” dotate cu generatoare de curent electric, aragaz, butelii cu gaz metan, cuptoare, hrană diversificată – conserve, legume și fructe uscate, nu ca pescarii Deltei care locuiau în colibe improvizate din stuf, mâncau numai pește preparat în toate felurile posibile și „se spârcăiau alb, ca pelicanii”, și beau apă direct din canale, cu „ispolul”, iar ca tărie nu le lipsea spirtul sanitar pe care-l denumeau în diferite feluri: „Sandokan, Cernobâl” etc.

În sfârșit, paznicii păzeau puii de pelicani, ca să nu fie răpiți de hereți ori ulii sau acvile cu gheare puternice, să nu le mănânce câinii de la colibe pescarilor ouăle, sau chiar să nu fie uciși de pescarii care dușmăneau pelicanii, pentru că îngurgitau cantități impresionante de pește, mai mult decât reușeau ei să prindă în plase și să predea la cherhana pentru a-și încasa salariul „în funcție de cantitatea prinsă”. De aceea, unii dintre pescari, dacă nu era atent paznicul, veneau și călcau ouăle în picioare!...

Un pescar avea „norma” să prindă câte cinci sute de chile de pește pe lună pe care să-l predea la cherhana. Dar pescarii socotiseră că, într-o săptămână, aceste colonii de pelicani, stârci, egrete, cormorani, scufundaci, țigănuși etc. mâncau mult mai mult pește decât reușeau să prindă toți pescarii Deltei într-o lună!...

Mitea Zenovei păzea pelicanii până în octombrie, când migrau, apoi tăia stuf cu „târpanul”, iar când gerul era strașnic, tăiau gheață ca să aprovizioneze ghețaria cherhanalei pentru vară. Nu duceau lipsă de muncă!...

Luni dimineața, când a venit șeful la ferma piscicovăzând bazinul golit de puiet, i-a desfăcut contractul de încă lui Mitea Zenovei, „pentru neglijență în serviciu”.

De atunci, omul ura de moarte pelicanii!... Tocmai lui făcă una ca asta, care-i păzise cinci ani, în fosta colo-
....

Ca să-și poată întreține familia, copiii la școală, Mitea Zenovei se angajase ca simplu pescar.

Primise și el „o parcelă din luciul apei” și pescuia, mai avea capcane la bizami, nurci, vidre...

Apa acum are culorile toamnei: galbenă, roșu-aprins, inie...

O colonie de lebede albe s-a amestecat cu un stol de cu gâtul roșu și se bălăceau împreună, pe ghiol.

Cețurile toamnei erau atât de dese, încât bărcile, pescii, cerul și apele nu se mai distingeau: doar vocile li se în pâcla cu nuanțe roșii și albastre ale răsăritului sau argului. Nu puteai distinge cerul de apă, de parcă norii s-arogâră și se târau peste nuanțele difuze, amestecate, contur ale toamnei în Deltă!...

Într-o zi mai caldă, clară și luminoasă, din coliba lui cărească, Mitea Zenovei observase un „tartor” care veni- a recunoaștere chiar deasupra perimetrului lui de pescu- in care trebuia să predea la cherhana „cota de pește” ca i hrănească și familia.

Cunoștea obiceiurile pelicanilor foarte bine, din vre- în care fusese paznic la colonia Buhaiova-Hrețișca-Ba- ni! Știa că, peste un ceas, două, va veni „escadrila”. Și m nu mai era băut!...

După ce „starostele” s-a îndepărtat suficient de mult, ea Zenovei și-a luat arma, s-a urcat în barcă și a tras la

rame până lângă ghiol, unde a camuflat luntrea cu papură și stuf și a așteptat două ceasuri.

Nici n-a fumat, ca să nu-l simtă! Vântul bătea înspre sud, iar pelicanii veneau dinspre nord! Vreo două sute se apropiau!

O parte din ei au început să bată apa cu ciocurile și cu aripile ca să sperie peștele și să-l împingă la apă mică, în timp ce ceilalți așteptau în partea opusă bancurile de știuci, carași, bibani, plătici ca să le captureze.

Mitea Zenovei „tremura” de nervi, când a văzut vreo două sute de ciocuri hulpave înghițind prada din parcela lui! Dar a mai răbdat câteva minute, ca să i se liniștească inima, să fie sigur că ochește bine!...

A ridicat pușca cu două țevi de sub papura din barcă și a ochit chiar unde era grupul mai numeros și unde „cape-tele erau unul lângă altul”.

Doar două cartușe cu alice „trei la fund” a tras, unul după altul. În plin. Pelicanii s-au înălțat. Câțiva, răniți, au mai căzut din zbor peste ceilalți, uciși. Se zbăteau ca sufletele în apa însângerată a iadului!

Mitea Zenovei s-a dus și i-a adunat din apă! A umplut barca! A numărat treizeci și nouă, „totalul”! I-a cărat pe canale înguste cât lotca, i-a împins cu ghionderul sub plauri, să putrezească acolo, negăsiți de nimeni niciodată, ba a astupat și canalul pe care i-a dus, cu plauri plutitori ca să nu se mai cunoască vreodată că ar fi fost drum de barcă pe acolo...

Mitea Zenovei se simțea răzbunat pentru că fusese concediat de la ferma piscicolă Popina, din cauza lor!...

De atunci, nici un pelican nu s-a mai apropiat de luciul lui de pescuit!

Cantitatea de pește pe care o îngurgitează un pelican zi, după unii pescari ar fi de patru-cinci chile, după Mitea Zenovei de „șapte-opt!” Deși în atlasele despre Delta Dunăscrie că un pelican mare, comun, cu anvergura aripilor de 10 metri și jumătate, consumă doar aproximativ două chile pe zi, și numai dacă zboară, uneori câte o sută de kilometri, și dacă are pui, mănâncă aproximativ trei-patru chile pe zi.

Doar „dușmănia” unor pescari exagerează cantitatea de hrană a acestora!...

Mitea Zenovei făcea calcule ciudate și pline de ură!... În colonia Buhaiova-Hrețișca-Babinci erau trei-patru mii de pescari. Așadar, dacă socotea că mâncau numai câte două chile pe zi - dar el, care fusese paznic putea să jure că informația din cărți era mincinoasă, că ăia „țin cu pelicanii!” - și că mâncau șapte-opt tone pe zi! Dacă înmulțim cu treizeci zile ale lunii se făceau două sute patruzeci de tone, dacă socotea din martie până în octombrie... În orice caz, toți pescarii din Deltă, care nu erau decât câteva sute, nu predau peștele lunar această cantitate!... Iar în lunile de vară, când era cald, nu prindeau nici cât să-și facă norma... Și asta era mai socotiți și celelalte păsări - stârci, egrete, cormorani, scufundaci, țigănuși, rațe și găște sălbătice, lișițe, care, de obicei, mai prindeau cât toți pelicanii la un loc... În timp ce ei, pescarii, care erau tot mai puțini și care ajutau ca să se reproducă și să crească puietul, niciodată nu prinseseră atât de multe pește, nici chiar în lunile cele mai bune din primăvară sau din toamnă, fără a mai ține seama de perioadele de prohibiție impuse de lege... Căci pelicanii „nu aveau niciodată probleme!”

Aceste calcule îl înveninau și-i dădeau mari bătăi de cap lui Mitea Zenovei care-i dădea exemplu pe vecinii ucrai-

neni: aceștia împușcau pelicanii, care, prizonieri, veneau tot în Delta Dunării, la noi, unde aveau protecție... Ba mai mult, pe o jumătate din brațul Chilia al Dunării, pescarii ucraineni prindeau cu orice fel de plase de pescuit, orice fel de pește, de pildă, în timp ce românii nu au voie să pescuiască, în jumătatea lor de Dunăre, sturioni, de pildă, ca să-i captureze vecinii ucraineni, pentru că ei aveau legea permisivă!...

„La ce erau buni pelicanii?! Ouăle put a pește, nu poți să le mănânci, carnea lor pute! Dacă jupoi un pelican și pielea i-o usuci și o așterni pe jos prin coliba pescărească, nici purici nu mai sunt, că fug toți!”...

Iar Mitea Zenovei nu-i iertase nici măcar după cele treizeci și nouă de victime făcute!

Oricum, Mitea Zenovei socotise că pelicanii aveau drepturi mult mai mari decât oamenii, care erau mereu prizonieri, mereu cu dosare penale de braconaj! Și mai credea că oamenii sunt pe cale de dispariție în Deltă, că nu-i proteja nicio lege, și, poate că așa era politica statului, ca să trăiască numai păsările și jivinele bălților, iar oamenii să fie mereu văzuți ca niște răufăcători și persecutați, ca să dispară cu totul din baltă!... Dacă la sfârșitul săptămânii un pescar era prins că ducea acasă, la familie, mai mult de cinci chile de pește, era amendat! În schimb pelicanii erau păziți, protejați de lege și nu li se puneau nicio restricție...

Se făcuse toamnă târzie, spre iarnă. Iarba, stufărișul și crengile copacilor, tufele de cătină încărcate cu fructe portocalii atârnav grele de chiciura care a albit cu flori de gheață gârla și vărfurile de stuf. Un sticlete stă speriat și zgribulit pe o creangă.

Din culoarea verde, care domina vara, a rămas doar
în: acum domină ocrul deschis și alburiul înghețat...
ate culorile toamnei abia mai răzbat prin albul de pro-
roacă. Au încremenit și arțarii cu gheață roșie, sălciile cu
ceafă galbenă și verde și stuful uscat, pământiu!...

În unele zile soarele strălucește, Delta își arată din nou
corile ruginii, estompate, difuze, ascunse sub pojghița de
ciură care se topește cu încetul...

Deasupra frunzarelor roșii, ruginii și galben-pămân-
și ridică în zbor aripile o egretă ca zăpada, care stătuse
nufată, neobservată, în stufărișurile înghețate...

Pe un mic plaur, coliba de stuf a pescarului Mitea Ze-
vei e acoperită de zăpadă. O barcă trasă pe mal. Un câine
ă pe gheața care se crapă de ger. Bate crivățul. Ciorile dau
na-n colibă. Omul le alungă cu bâta!...

Doar un ochi de apă, în mijlocul ghiolului, nu a-n-
țat. Rațe și găște sălbaticе, lebede și pelicani bătrâni, care
u putut să migreze, așteaptă împreună primăvara...

În general, pelicanii migrează spre iarnă în ținuturi
i calde. Dar totdeauna rămâne un grup, de câteva zeci,
erneze aici, fie pentru că presimt o iarnă mai blândă, fie
ntu că exemplarele rămase sunt bătrâne și nu mai pot să
bare, sau sunt rănite ori bolnave...

În luna lui gerar, în miezul iernii, când crivățul sib-
an biciuia fără milă Delta, Mitea Zenovei s-a îndreptat
e un plaur greu accesibil, unde știa că mai rămân ultimii
icani să ierneze, lângă un ochi de apă care nu îngheța
pricina curențului, deoarece acolo mai puteau găsi ceva
te de mâncat.

Pe această vreme cumplită, nu aveau alt loc de supra-
uire, dacă nu cumva și acesta era bocnă, în această iarnă
ră.

Mitea Zenovei înainta peste canalul încremenit sub
stele. Lumina zăpezii și a astrelor îi erau îndeajuns ca să în-
ainteze pe gheața pe care o „pipăia” cu un băț anume făcut,
având un cui în vârf, ca să cerceteze dacă era tare sau sub-
țire, ca să nu se rupă sub opincile lui din piele scortoasă de
mistreț. Vântul tăios și rece spulberase zăpada pe malurile
canalului, lăsând pe mijloc gheața „linsă de ger”. Sloiurile
trosneau, semn că se întetea gerul, dar trebuia să fie atent la
crengile uscate ale sălciilor, dărâmate de rafalele vântului.

Ajuns la cotul canalului care ducea în ghiolul Dohin-
ca, Mitea Zenovei și-a văzut coliba pescărească, triumphiu-
lară, din stuf, părăsită pe un asememea ger năprasnic și căi-
nele care lătra în lanț, căci nu-l dezlegase, tocmai pentru ca
să nu se ia după el și să nu sperie păsările care rămăseseră
să ierneze aici.

Acum nu mai erau decât el și pelicanii. Nu mai era
lege, paznic, cui îi mai păsa!?

În lumina slabă a cerului sticlos, bătut de stele, ochii i
se obișnuiseră. Avea mânuși din piele de hermină albă.

Mitea Zenovei aprinse cu greu o țigară, înjurând cri-
vățul.

Privind cu atenție, ceva mai departe, omul văzu un
pâlc de păsări, pe un plaur, ce păreau pelicani amortiți de
ger. Unii parcă erau vii, căci stăteau în picioare, cu ciocurile
ridicate, dacă nu cumva înghețaseră astfel!...

Era bocnă chiar și cotul unde curgea apa și care nu în-
gheța altădată, chiar și mijlocul ghiolului părea încremenit!

Lui Mitea Zenovei, la lumina incertă a unei luni pa-
lide, de după o perdea de nori, i se arătau zeci de pelicani,
acoperiți de zăpadă! Le distingeau aripile, sacul cu care prin-
deau peștele, ciocurile! Niște schelete încremenite!